

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Aşağıdaki sorularımın *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Berat ALBAYRAK* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Mahmut TOĞRUL

Gaziantep Milletvekili

Soma-Eynez yeraltı maden ocağında 13 Mayıs 2014 tarihinde meydana gelen felakette 301 maden emekçisi hayatını kaybetmiştir. Türkiye'de tek seferde en çok ölümün yaşandığı, Soma iş cinayetinin üzerinden yaklaşık 2 yıl geçti. Ölenleri sayılara indirgersek 2012'de 80, 2013'te 93, 2014'te 386, 2015'te 73 madencinin öldüğü belirtilmektedir. Yani her sene 70'in üzerinde madenci hayatını kaybetmektedir. Madencilik iş kolunda, riskin çok yüksek olması ve emek yoğun bir çalışma olmasından kaynaklı büyük felaketlerle karşılaşma olasılığı artmaktadır.

Daha önce madenlerin işletilmesi devlete ait iken 1990'lardan itibaren yapılan yasal düzenlemelerle, devlet madenlerde, arama ve işletme hakkını belli bir süreliğine üçüncü kişilere devredebilmesini mümkün kılmıştır. Dolayısıyla anayasal engelden ötürü mülkiyet hakkı devredilemeyen madenler, rödovans (kiralama) ve "hizmet alımı" gibi yöntemlerle işletme hakları devredilerek özelleştirilmiştir. Bunun sonucunda, sektör, bu alanda deneyimi olmayan, gerekli teknik donanımdan ve altyapıdan yoksun ve en kısa sürede azami kâr güdüsüyle hareket eden özel şirketlerin eline geçmiştir. Yine aynı zamanda Maden Kanunun son 12 yılda 3 defa değişmiş olması ve sürekli yönetmelik ve tüzükler ile eklemeler yapılması, işi yamalı bohçaya çevirmekte ve mevcut sorunları çözmemektedir. Sadece yasa yapmakla madendeki cinayetlerin engellenmesi mümkün değildir. Emek ve insandan yana bir politika yoksa yeterli denetim ve ceza verilmiyor ise sonuçlar çok değişmeyecektir.

Bu bağlamda;

1- Soma maden faciasından sonra böylesi iş cinayetlerinin yaşanmaması için ne gibi önlemler alınmıştır? Madencilik sektöründe 1990'larda yapılan özelleştirmelerden önce ve sonra yıllara göre hayatını kaybeden madenci sayısı kaçtır?

5641

2- Soma-Eynez maden ocağında kaç kişi çalışmaktadır? İşçiler kaç vardiya halinde ve kaç saat çalışmaktadır?

3- Madende çalışan işçiler hangi aralıklarla sağlık taramasından geçirilmektedir? İşçilerin yaşamış olduğu hastalıklar kayıt altına alınmakta mıdır? Eğer alınmakta ise bu hastalıklar nelerdir? Bakanlığınızın bu hastalıkların çözümüne dair önlemleri nelerdir?

4- Uzmanlara göre maden ocaklarında sıcaklığın ortalama 25 derece olması gerekmektedir. Yalnız Soma madeninde sıcaklığın 45 dereceye kadar ulaşmış olduğu belirtilmektedir. Bu doğrultuda bakanlığınız tarafından hangi aralıklarla maden ocaklarında sıcaklık ölçülmektedir?

5- İTÜ'nün 8 Ekim 2015 tarihli raporuna göre Soma Kömür İşletmeleri A.Ş yüzde 70, TKİ yüzde 15, Maden İşletmeleri yüzde 10, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yüzde 5 oranında kusurlu bulunmuştur. Bu konuda Bakanlığınız herhangi gibi bir soruşturma başlatmış mıdır?

6- Maden ocaklarındaki, gaz izleme sistemleri, havalandırma ve maskelerin düzenli olarak kullanılmasıyla ilgili TKİ'nin 2014'ten bu yana aldığı önlemler nelerdir?

7- Maden ocaklarında yıllara göre hem işçi sayısında hem de üretimde bir artış olmasına rağmen, madenlerdeki havalandırma, yaşam odası ve vantilatör sayısında neden bir artış olmamıştır?

8- Hükümetiniz tarafından, Madenlerde Avrupa Birliği Mevzuatına (ATEX) uygun malzeme ve koruyucu sistem kullanma şartı neden 2020 yılına ertelenmiştir? Bu erteleme madenlerdeki özel sermaye şirketlerine bir avantaj yaratmış olmuyor mu?